

FYLKESRÅDSSAK

Saksnummer	Utvalg/komite	Møtedato
196/11	Fylkesrådet	25.10.2011

Høring - forslag om endringer i forskrift til opplæringsloven, forskriftens kapittel 13 Oppfølgingstenesta i vidaregåande opplæring

Sammendrag

Formålet med forslagene til endring av forskrift til opplæringsloven når det gjelder oppfølgingstjenesten i vidaregåande opplæring, er å presisere de unges gjeldende rett til informasjon og oppfølging. Foresatte til umyndig ungdom skal ha samme rett til informasjon. Det presiseres at det skal etableres kontakt med hver enkelt ungdom i målgruppa med sikte på rettledning og oppfølging.

Det bør arbeides for en endring i opplæringsloven, for å gi hjemmel for at oppfølgingstjenesten også får et ansvar når det gjelder forebyggende arbeid i grunnskolen

Endringsforslagene kan få økonomiske og personellmessige konsekvenser ved at det kan bli behov for økt bemanning for å kunne følge opp alle i målgruppa på en tilfredsstillende måte.

Forslag til endring i forskriften til opplæringsloven har vært ute på høring i de vidaregåande skolene. Høringssvarene er vedlagt saken.

Bakgrunn

Kunnskapsdepartementet har sendt forslag om endringer i forskrift til opplæringsloven kapittel 13 – ”Oppfølgingstenesta i vidaregåande opplæring” – ut på høring. Forslaget innebærer i hovedsak presiseringer av gjeldende rett, og er utarbeidet innenfor gjeldende rammer i opplæringsloven § 3-6 andre ledd.

Manglende gjennomføring i vidaregåande opplæring har store konsekvenser, både samfunnsøkonomisk og for den enkelte. Fylkeskommunens oppfølgingstjeneste (OT) har ansvaret for å ha oversikt over og følge opp enkeltungdom og samordne den tverretatlige innsatsen for alle unge som har avsluttet grunnskolen og som ikke er under opplæring eller i arbeid, til og med det året vedkommende fyller 21 år. Det har vist seg gjennom fylkeskommunenes halvårlege rapporteringer at flere fylker ikke kan redegjøre for store deler av målgruppa.

NAV er, med sin ungdomsgaranti, ansvarlig for at ungdom mellom 16 og 19 år som registrerer seg hos NAV, får tilbud om veiledning og, etter behov, også arbeidsrettede tiltak. Både OT og NAV har et ansvar for denne ungdomsgruppa.

Gjennom partnerskapet Ny GIV er det blant annet et mål å utvikle statistikkgrunnlaget for OT. I tillegg skal det etableres indikatorer for fylkenes måloppnåelse knyttet til reglene i forskriftens kapittel 13. Etter departementets vurdering nødvendiggjør dette også presiseringer i forskriftbestemmelsene for OT.

Det er, etter departementets syn, behov for endringer på flere områder dersom flere ungdommer skal kunne nås og følges opp med sikte på deltakelse i opplæring og arbeid.

Høringsfristen er satt til 31. oktober 2011.

Problemstilling

I § 13-1 **Formål** innføres begrepet ”grunnkompetanse” i stedet for ”kompetanse på lågare nivå”. Ungdom i målgruppa skal få tilbud om ”opplæring, arbeid og andre kompetansefremjande tiltak, eventuelt ein kombinasjon av desse”, tidligere ”anna sysselsetjing”. Argumentasjonen er at det er en overordnet målsetting i OTs arbeid at tiltakene som tilbys bidrar til å styrke kompetansen til den som deltar i tiltaket, direkte eller indirekte. § 13-1 andre ledd er flyttet fra formålsparagrafen til § 13-4.

§ 13 – 2 **Målgruppe** er uendret, bortsett fra at ”heving av opplæringskontrakt” er føyd til som et alternativ.

§ 13-3 **Oppgaver** er i hovedsak en videreføring av gjeldende § 13-3, men innholdet i hvert av punktene er noe omstokket. Punkt b) ”gi skriftlig informasjon til alle i målgruppa om kva rettar dei har. Føresette til ungdom som ikkje er myndig skal ha same informasjon”. Bestemmelsen er etter sin ordlyd ny. Den skriftlige informasjonen om rettigheter er ment som et ledd i en første kontakt med ungdommen. Punkt c) ”etablere kontakt med kvar enkelt ungdom i målgruppa med sikte på rettleiing og oppfølging” – ved en slik presisering mener departementet at det ikke vil være tilstrekkelig f. eks. å sende et brev eller en e-post uten at et slikt første forsøk følges opp med ytterligere initiativ for å etablere kontakt.

§ 13-4 **Samarbeid og koordinering** første ledd foreslås uendret. Andre ledd § 13-4 viderefører gjeldende § 13-1 tredje ledd, men med endret ordlyd: ”Oppfølgingstenesta kan bistå dei skolane som ønskjer det, i arbeidet med å redusere fråfallet frå vidaregåande opplæring gjennom samarbeid med rådgivarane i grunnskolen og vidaregåande opplæring”.

På s. 4 i høringsbrevet gjøres det oppmerksom på at departementet har vurdert om OT burde pålegges et ansvar når det gjelder forebyggende arbeid i grunnskolen, fortrinnsvis ungdomstrinnet. De konkluderer med at gjeldende bestemmelse i opplæringsloven § 3-6 ikke gir hjemmel for en slik utvidelse av OTs ansvarsområde.

Departementet tar sikte på at forskriftsendringen kan tre i kraft fra 1. januar 2012.

Vurderinger

Grunnkompetanse kan være et godt alternativ for en del ungdom i målgruppa og bidra til at flere fullfører og består et formalisert opplæringsløp. De argumenterer med at oppfølgingstjenesten i større grad bør informere om, og fylkeskommunen i større grad tilby, opplæring mot grunnkompetanse, og at dette krever utstrakt samarbeid med skolene.

Endringsforslagene innebærer presiseringer for å klargjøre både formålet med oppfølgingstjenesten og hvilke oppgaver som skal utføres. Informasjon om ungdommens rettigheter både til målgruppa og deres foresatte er en viktig presisering. Det samme er presisering av hvordan OT skal etablere kontakt med hver enkelt ungdom, og hvordan de skal følge opp de som har tatt imot tilbud gjennom ei eller flere veiledningssamtaler.

Siden oppfølgingstjenesten ikke kan pålegges et ansvar når det gjelder forebyggende arbeid i grunnskolen, er det viktig at OT kan bistå de skolene som ønsker det i arbeidet med å redusere frafallet gjennom samarbeid med rådgiverne i grunnskolen og videregående skole (§ 13-4 andre ledd). Gjennom samarbeidet i Ny GIV - overgangsprosjektet og oppfølgingsprosjektet - er det innført tiltak for at elever som står i fare for å velge bort eller mislykkes i videregående opplæring, blir identifisert og gitt mulige hjelpetiltak så tidlig som mulig.

Det burde arbeides for en endring i opplæringsloven, som gir hjemmel for at OT også får et ansvar når det gjelder forebyggende arbeid i grunnskolen, i tråd med intensjonene i Ny GIV.

Fylkesråden slutter seg til forslaget om å satse på grunnkompetanse til en del ungdom i målgruppa, og til presiseringene når det gjelder å informere, etablere kontakt og følge opp ungdom i målgruppa gjennom veiledningssamtaler. Fylkesråden vil også understreke viktigheten av samarbeidet med rådgiverne i grunnskole og videregående opplæring for å få flere til å oppnå et kompetansegivende resultat.

Konsekvenser

Departementet antar at forslaget ikke vil medføre vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser. ”De presiseringer som er foreslått er en naturlig forståelse av gjeldende plikter for OT, sett i lys av formålsbestemmelsen.”

Når det er slik at mange ungdommer hittil ikke er blitt fanget opp av OT, kan dette skyldes at man ikke har gode nok rutiner for å følge opp den enkelte ungdom. Det kan også skyldes manglende kapasitet innenfor oppfølgingstjenesten. I så fall vil presiseringene kunne få økonomiske konsekvenser siden det kan bety at det trengs en kapasitetsøkning i oppfølgingstjenesten.

De halvårlige rapporteringene angående status i OT i Nordland viser at det per 15.06.2011 var til sammen 2663 ungdommer i OTs målgruppe i Nordland. I hovedgruppa ”saker under arbeid” var det 1123 personer, av disse hadde 689 koden for ”ukjent”, skal følges opp. Ifølge siste oversikt, er det 10,6 stillinger som OT-koordinatorer i Nordland. Det betyr at det i gjennomsnitt er vel 250 personer i OTs målgruppe per stilling som OT-koordinator med dagens bemanning.

Det kan derfor være behov for en kapasitetsøkning når det i 13-3c understrekes at OT skal etablere kontakt med hver enkelt ungdom med sikte på rettledning og oppfølging, og det i 13-3e presiseres å følge opp med ei eller flere veiledningssamtaler. Bare i Nordland gjelder dette altså 689 med koden for ”ukjent, skal følges opp” ved skoleårets slutt 2010-11, i tillegg til alle de andre som også skal følges opp.

Vedtakskompetanse

Fylkestingssak 049/2010: Delegasjon av myndighet fra fylkestinget til fylkesrådet, jf. kapittel 7,4: Uttalelse i høringsaker.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Fylkesrådet i Nordland stiller seg positivt til de foreslåtte endringene i forskrift til opplæringsloven, jf. forskriftens kapittel 13: Oppfølgingstenesta i vidaregåande opplæring.
2. Fylkesrådet mener det bør arbeides for en endring i opplæringsloven, for å gi hjemmel for at OT også får et ansvar når det gjelder forebyggende arbeid i grunnskolen, i tråd med intensjonene i Ny GIV.
3. Forskriftsendringene kan få økonomiske og personellmessige konsekvenser ved at det kan bli behov for en økt bemanning i oppfølgingstjenesten for å kunne følge opp alle i målgruppa. Dette forutsetter imidlertid økte ressurser til oppfølgingstjenesten fra nasjonalt nivå.

Bodø den 18.10.2011
Unni M. Gifstad
fylkesråd for utdanning
sign

25.10.2011 Fylkesrådet
FRÅD-196/11
Vedtak
Innstillingen vedtatt

Vedlegg
Hørings svar 2011

DokID
221352